

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ШЛЯХ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Л.Д. Іваненко

Кафедра зоології Житомирського державного університету імені Івана
Франка Житомир, Україна

В сучасних умовах вища освіта постійно змінює орієнтири на якість підготовки майбутніх спеціалістів, тому вищі навчальні заклади (ВНЗ) України досліджують ефективні шляхи та засоби формування необхідних професійних якостей спеціалістів.

Вища школа третього тисячоліття потребує пошуку і застосування нових нестандартних підходів і форм навчання, які сприяли б активізації пізнавальної діяльності студентів, розвивали б їх творчу активність. Розв'язанню цієї проблеми сприяє використання активних методів навчання, освоєння і впровадження нових технологій як сукупності традиційних і інноваційних підходів і прийомів. Головна задача ВНЗ – підготовка студентів до використання інноваційних технологій в галузі охорони здоров'я. Валеологічна освіта повинна стати невід'ємною частиною пізнавальної діяльності студентів педагогічних ВНЗ з метою формування їхньої валеологічної культури.

Формування пізнавальної активності відбувається за умови правильного добору активних прийомів та методів викладання предмету. Пошук того, що може здивувати, примусити замислитись, використання різних видів пізнавальних завдань і вправ, які мають на меті розвиток процесів сприймання і мислення, займає значне місце при викладанні курсу «Валеологія» в Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Цьому сприяє реалізація інтегрованого методу (інтеграція знань з різних предметів), інформаційного пошуку (використання історичних, цікавих фактів та відомостей), розв'язування логічних (ситуаційних) задач, проблемно-пошукових питань, тестових завдань, розгадування кросвордів, головоломок, ребусів, загадок, пояснення прислів'їв, приказок, висловів видатних людей, випуск тематичної стінної преси (газети, таблиці), використання творів різних видів мистецтв: усна народна творчість (прислів'я, приказки, казки, легенди,

притчі), поетичні та прозові літературні твори, проведення позааудиторних виховних заходів з питань охорони здоров'я (інтелектуальні змагання, конкурси, вікторини, конференції). Ці завдання зібрані в методичних посібниках: «Мудрі думки про здоров'я», «Творчі завдання з валеології», «Валеологія в казках, легендах, притчах», «Подорож країною Здоров'я».

Провідну роль в розвитку активної пізнавальної діяльності студентської молоді відіграють творчі пізнавальні завдання, виконання яких підвищує інтереси до знань. Постановка проблемного питання, створення проблемної ситуації – загально визнаний шлях активізації пізнавальної діяльності студентів, які викликають інтерес своїм зв'язком із життям і вимагають розгорнутої відповіді на основі розумового пошуку та застосування опорних знань. Проблемне навчання передбачає послідовні і цілеспрямовані пізнавальні завдання, які студенти розв'язують під керівництвом викладача і активно засвоюють нові знання. Проблемне навчання – один із засобів розвитку розумових сил студентської молоді, їх самостійності та активності, творчого мислення, забезпечує міцне засвоєння знань, робить навчальну діяльність захоплюючою, оскільки вчить долати труднощі.

Використання творчих пізнавальних завдань і вправ збільшує інтелектуальну напруженість, активізує пізнавальні процеси студентів, підвищує інтерес до знань, вміння міркувати логічно, допомагає в цікавій формі вивчати і закріплювати навчальний матеріал. Застосування в навчальному процесі логічних задач, проблемних завдань, розв'язування ребусів, головоломок, кросвордів робить процес більш цікавим, живим, творчим, стимулює розумову діяльність студентів, їх логічне мислення, сприяє поглибленню та свідомому засвоєнню знань, допомагає в цікавій формі вивчати і закріплювати матеріал, узагальнювати і систематизувати знання. Творчі задачі ставлять студентів в ситуацію наукового пошуку. Розв'язування логічних (ситуаційних) задач дає можливість самореалізації особистості та сприяє свідомому засвоєнню нових знань, розвиває кмітливість, творчий підхід до виконання пізнавальних завдань.

Активізації пізнавальної діяльності студентів, підвищенню їх інтересу до знань, поглибленню та свідомому засвоєнню знань з питань охорони здоров'я сприяє подача наукової інформації в незвичайній алегоричній формі – в формі казок, легенд, притч, які мають інформаційне та емоційне збагачення сприйняття, мислення і почуттів студента за рахунок використання цікавого матеріалу, що дає можливість різнобічно пізнати певну проблему, пов'язану зі збереженням і зміцненням здоров'я.

Використання біологічних казок, легенд, притч є незамінним для реалізації програм щодо формування здорового способу життя, профілактики негативних явищ, проявів девіантної поведінки. В них поєднується наукова інформація, естетична насолода, розуміння сенсу життя та здоров'я в житті людини. Казкові та стародавні історії активізують пам'ять, роблять вивчення та закріплення нового матеріалу цікавим, живим, емоційно насиченим.

Використання в роботі інтеграційних технологій – необхідна передумова ефективного навчання. Застосування фрагментів художніх творів на заняттях курсу «Валеологія» та їх включення до навчального матеріалу робить пояснення більш цікавим, привертають увагу студентів до проблем здорового способу життя, підвищують емоційність сприйняття, сприяють розвитку образного мислення, уяви, формують здатність висловлювати оригінальні ідеї.

Досвід використання інноваційних технологій у навчально-виховному процесі свідчить про їх переваги, бо вони є одним з ефективних шляхів удосконалення навчального процесу, застосування яких підвищує якість підготовки майбутніх спеціалістів, сприяє підвищенню зацікавленості предметом, творчому засвоєнню знань, формуванню валеологічної компетентності як важливої складової професійної діяльності учителя (пропагандиста і вихователя здорового способу життя), вихованню валеологічного світогляду та культури здоров'я.